ຂໍ້ສຳຄັນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະ ທີບຈາກໂຄງການຍ້ອນການສູນເສຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ການສູນເສຍ ຊັບສິນ ສິ່ງກໍ່ສ້າງ, ຜົນລະປູກ, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຊັບສິນຄົງທີ່ອື່ນໆທີ່ຖືກ ເສຍຫາຍທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງໃນມູນຄ່າປຸ່ງນແທນ"

(ດຳລັດນາຍຍົກລັດທະມຸນຕີ 192/ນຍ, ມາດຕາ6, ຂໍ້1)

ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຕ້ອງໄດ້ຮັບການທົດ ແທນຄ່າເສຍຫາຍຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ກ່ອນໄດ້ຮັບການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ມີມາດຕະການ ຫຼື ວາງແຜນຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ກ່ອນການເລີ່ມຕື້ນ ກໍ່ສ້າງໂຄງການ.

(ດຳລັດນາຍຍຶກລັດທະມຸນຕີ 192/ນຍ, ມາດຕາ6, ຂໍ້10,192)

"ການປະເມີນຜົນກະທົບຄ່າເສຍຫາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກແມ່ນ ເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນຜະລິດແຕ່ລະປີຄູນໃຫ້ຈຳນວນປີທີ່ຕິ້ນໄມ້ຍັງສືບ ຕໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້, ສຳລັບຕິ້ນໄມ້ທີ່ເປັນສິນຄ້າ, ເຈົ້າຂອງໂຄງ ການຕ້ອງໄດ້ປູກແທນຄືນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຕອບສະ ໜອງທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍເພີ່ມເຕີມເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນວຸງກກ້າເບ້ຍ ໄມ້ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ"

(ຂໍ້ກຳນິດ-ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ 2432, ມາດຕາ 22 ຂໍ້6)

"ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການສູນເສຍດິນ ແລະລາຍຮັບຊີວຄາວ ຈາກວູງກຂອງໂຄງການກໍ່ມີສິດໄດ້ຮັບຄ່າທິດແທນຈາກການສູນເສຍ ລາຍຮັບຕະຫຼອດໄລຍະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ"

(ຂໍ້ກຳນິດ-ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ 2432 ມາດຕາ 21 ຂໍ້3)

ເອກະສານອ້າງອີງ

ດຳລັດເລກທີ192/ນຍ,ວັນທີ7/7/2005 ວ່າດ້ວຍການທຶດແທນຄ່າ ເສຍຫາຍ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະ ນາຂໍ້ການິດ.

ຂໍ້ກຳນຶດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດວ່າດ້ວຍການທຶດແທນ ຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຍຶກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊີນຈາກໂຄງການພັດ ທະນາ. ຂໍ້ກຳນຶດເລກທີ 2432/ອວຕສ-ສນຍ, ວັນທີ່11/11/2005.

ບິດແນະນຳ ເລກທີ່ 707/ກຊສ, ວັນທີ່ 05 ກຸມພາ 2013.

ບິດແນະນຳວ່າດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງປວງມວນຊີນໃນຂະ ບວນການປະເມີຜົນກະທົບຕໍ່ລິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການລົງທຶນ.

ບິດແນະນຳດ້ານວິຊາການວ່າດ້ວຍການທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊີນຈາກໂຄງການພັດທະນາ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

www.villagefocus.org Communications@villagfocus.org Vientiane, Lao PDR Tel: +856 21 350 740, 21 315 519

Fax: +856 21 315 841

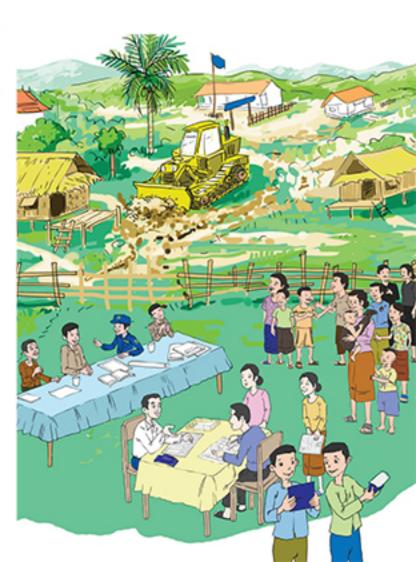

ການຊິດເຊີຍ

ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ຊາວບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂອງມີສິດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຫຍັງຈາກໂຄງການ?

- ຈຸດປະສົງ ແລະ ແຜນຂອງໂຄງການ
- ມູນຄາອັດຕາການຊີດເຊີຍ 1) ຈະຈາຍເທົ່າໃດສາລັບລາຄາຕິ້ນ
  ໄມ້, 2) ຟືດລິ້ມລຸກ, 3) ນາ, 4) ດິນອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ
  ແລ້ວ 5) ຊັບສິນອື່ນໆ.
- ໄລຍະເວລາຂອງການຊີດເຊີຍ ເມື່ອໃດໂຄງການຈະຈ່າຍຄ່າ ຊີດເຊີຍໃຫ້ຊາວບ້ານ?
- ມື້ໃດເປັນມື້ສຸດຫ້າຍ ທີ່ເຂົາສາມາດແຈ້ງລົງທະບູນຊັບສິນຂອງ ເຂົາເຈົ້າ?
- ຮູບແບບຂອງການຊິດເຊີຍ ໂຄງການຈະຊິດເຊີຍແນວໃດ (ເປັນ ເງິນສິດ, ແຊັກ, ໂອນເຂົ້າບັນຊີທະນາຄານ ແລະ ອື່ນໆ)
- ລາຍຊື່ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ແລະ ມູນຄ່າຂອງການຊີດ
  ເຊີຍທັງໝົດ

ຮູບແບບຂອງການເຕີຍແຕ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍຕ່ານຊອງທາງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

- ກອງປະຊຸມບ້ານຕ່າງໆ
- ກະດານຂ່າວ.
- ວິທະຍຸ, ໂຫລະພາບ
- ເຊິ່ງເປັ່ນວິທີການທີ່ຊາວບ້ານສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້

(ຂໍ້ກຳນີດ-ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ 2432, ມາດຕາ16, ມາດຕາ26, ມາດຕາ29)

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ໂຄສະນາເຕີຍແຕ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວ ກັບຮູບແບບການເວນຄືນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ການທິດແທນຄ່າເສຍ ຫາຍໂດຍຕ່ານສື່ມວນຊີນເຊັ່ນ: ໜັງສືພິມ,ວິທະຍຸ,ໂທລະພາບ, ການ ຈັດກອງປະຊຸມກັບປະຊາຊີນ

(ດຳລັດນາຍຍົກລັດທະມຸນຕີ, 192/ນຍ, ມາດຕາ12, ຂໍ້2)

ຂະບວນການ

ຈະມີວິທີການຄິດໄລ່ ແລະ ວິທີການຈ່າຍຊິດເຊີຍແນວໃດ?

ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊຶ່ງມີຕົວແຫນຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຕີລາຄາຄວາມເສຍຫາຍ ຂອງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການ

(ດຳລັດນາຍຍຶກລັດທະມຸນຕີ 192/ນຍ, ມາດຕາ6, ຂໍ້9. ກິດໝາຍທີ່ດິນ, ມາດຕາ72)

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ຕ້ອງການໄປຢູ່ສະຖານທີ່ໃໝ່ທີ່ທາງໂຄງ ການກຳນົດໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນ ມູນຄ່າປຸ່ງນແທນເປັນເງິນສົດຕໍ່ຊັບສິນທີ່ເສຍຫາຍນັ້ນບວກກັບເງິນ ອຸດໜູນເພີ່ມເຕີມສຳລັບການຂົນສິ່ງ ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ຢູ່ສະ ຖານທີ່ໆເຂົາເຈົ້າເລືອກໄປເອງ

(ຂໍ້ກຳນິດ-ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ 2432, ມາດຕາ22, ຂໍ້8)

ການຈ່າຍເງິນແມ່ນຈະເຮັດແບບເປີດເຜີຍໃນສະຖານທີ່ສາຫາລະ ນະຕາມວັນເວລາທີ່ໄດ້ກຳນຶດໄວ້ວູງກຈ່າຍຄ່າທຶດແຫນນີ້ແມ່ນຍັງມີອຳ ນາດການປົກຄອງ ແລະ ຕາງໜ້າຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ມະຫາຊືນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆ. ທີ່ກຸ່ງວຂອງເປັນສັກຂີພິຍານ.

ການມີສ່ວນຮ່ວມ

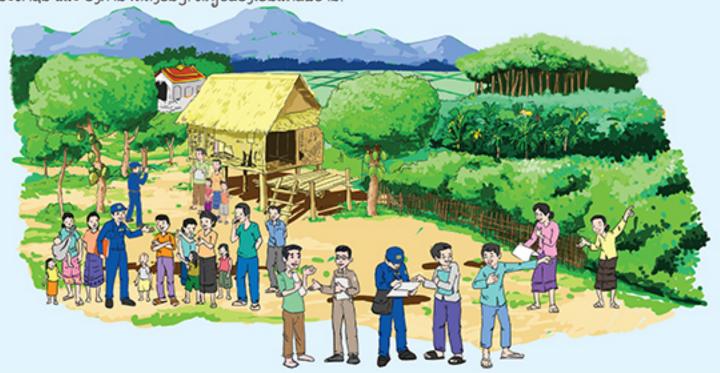
ຊາວບານມີໂອກາດອັນໃດແດ່ໃນການວາງແຜນ ແລະ ຕັດສິນໃຈໃນ ມູນຄ່າການຊິດເຊີຍ?

- ການຕັດສິນໃຈມູນຄາຊັບສິນ
- ວັດແທກຄິດໄລ່ຈຳນວນຂອງຊັບສິນຕໍ່ຄິວເຮືອນ
- ໄດ້ປະກອບຄຳຄິດເຫັນໃສ່ແຜນການສຸດຫ້າຍຂອງການຊີດເຊີຍ
- ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຊີດເຊີຍ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ ປະຊາຊິນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໂຄງການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄິດໄລ່ປະເມີນລາຄາຕໍ່ກັບການຊືດ ເຂີຍ.

(ດຳລັດນາຍຍຶກລັດທະມຸນຕີ 192/ນຍ, ມາດຕາ12, ຂໍ້1)

ຜູ້ທຶກຜົນກະທຶບຕ້ອງສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ກະກອບຄຳຄິດຄຳຜັນ ໃສ່ຮ່າງແຜນການຊີດເຊີຍສະບັບສຸດທ້າຍ ແລະ ໄດ້ຜັນສະບັບກອບປີ (ຂໍ້ກຳນິດ-ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ 2432, ມາດຕາ29, ຂໍ້8)

KEY POINTS

'Project owners shall compensate project affected people for their lost rights to use land and for their lost assets (structures, crops, trees and other fixed asets) affected in full or in part, at replacement costs.'

(PM Decree 192, Article 6, Par 1)

'Assessment of compensation for affected fruit/nut trees shall be based on average annual value of the produce multiplied by the number of remaining produc tive years... For standing timber trees, the Project shall re-establish a plantation at a new site, where applicable, and provide additional compensation to cover the cost of weeding and other plantation maintenance activities.'

(Implementing Regulation2432, Article 22, Section 6)

'Prior to the commencement of project construction, APs shall be fully compensated and resettled and rehabilitation measures shall be in place, although not necessarily completed yet.'

(PM Decree 192, Article 6, Section 10)

'APs whose land or incomes are temporarily affected by Project activities are eligible for compensation for the opportunity cost of the loss for the duration of the period of impairment.'

(Implementing Regulations 2432, Article 21,

REFERENCES

Land Law. 04/National Assembly. 21 October 2003

Prime Minister Decree No. 192/PM 7 July, 2005 Decree on the Compensation and Resettlement of People Affected by Devel opment Projects.

Regulations for Implementing Decree 192/PM on Compensation and Resettlement of People Affected by Development Projects.Prime Minister's Office Science Technology and Environment Agency (STEA) No 2432 /STEA.

Guidelines on Public Involvement in Environmental and Social Impact Assessments. Ministry of Natural Resources and Environment. Vientiane, 2013.

Technical Guidelines on Compensation and Resettlement in Development Projects. Prime Minister's Office Science Technology and EnvironmentAgency (STEA). November 2005.

Contact us

www.villagefocus.org Communications@villagfocus.org Vientiane, Lao PDR

Tel: +856 21 350 740, 21 315 519 Fax: +856 21 315 841

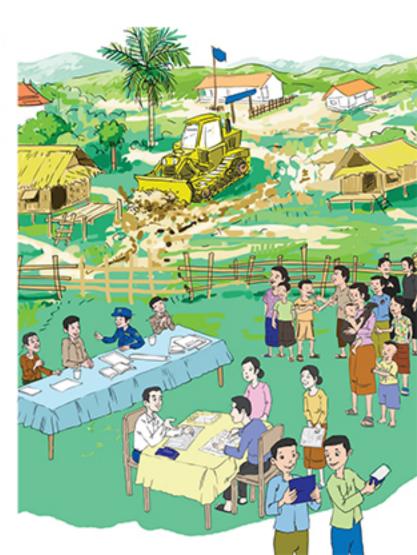

COMPENSATION

INFORMATION

Villagers and stakeholders have a right to receive the following in formation from the project:

- Objective and plan for the project;
- Compensation rates; 1) how much will be paid for each tree; 2) how much will be paid foreach area of annual crop; 3) how much will be paid for each square meter of rice paddy land; 4) how much will be paid for other improved land; 5) how much will be paid for other lost assets?
- Compensation time-table; when will the project provide compensation for villagers?
- <u>Cut-off date</u>; when is the last date to file for compensation of assets?
- Compensation Form; how will compensation be paid (cash, check, bank account transfer,other)?
- List of impacted people and planned compensation.

The project should disseminate this information through the following mechanisms:

- · Mass media (radio, public address announements)
- · Community Meetings
- · Village sign boards
- · Should be in a form villagers can understand.

(Implementing Regulations 2432, Article 16, Article 26, Article 29)

'Project owners shall make concerted efforts for an effective public dissemination of information about...the compensation package...through newspapers, radio, TV or public meetings...'

(PM Decree 192, Article 12, Par 2)

PROCESS

How will compensation be calculated and paid to villagers?

'Before provision of compensation, project owners shall establish a joint committee, with representatives from all stakeholders, to assess the loss to APs (Affected Peoples)' (PM Decree 192, Article 6, Par 9, Land Law, Article 72)

'APs who elect to self-relocate will receive full compensation at replacement cost in eash for their lost assets plus additional allowances for transportation and for reestablishment at their chosen relocation site.' (Implementing Regulations 2432, Article 22, Section 8)

'The payment shall be made at public places on assigned date and time. The compensation payment exercise shall be witnessed by local authorities and representatives of APs, local non-benefit organizations and mass organizations'

(Technical Guidelines, Section 16.4.3)

PARTICIPATION

What opportunities do villagers have to participate in determining compensation plans and values?

- · Determining values of assets;
- · Measuring number of assets per household;
- Give recommendations on the final compensation plan;
- Monitor and follow-up on the compensation plan implementation.

Project owner must ensure that impacted people have the opportunity to participate when evaluating and calculating compensation values and plans.

(PM Decree 192, Article 12)

Affected people should be able to access and comment on draft compensation plans before they are finalized, and must see the final copies.

(Implementing Regulations 2432, Article 29)

